

Щербина Ю. О.

*Асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна,
scherbina.djulia@yandex.ua*

Манькута А. І.

*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна,
mankuta.alina@mail.ru*

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

У тезах досліджено сутність категорії “податок на додану вартість”, яке визначено, як непрямий податок, котрий включається в ціну товарів, робіт та послуг. Визначено роль вище зазначеного податку у формуванні дохідної частини Державного бюджету України.

Ключові слова: податки, Державний бюджет України, податкові надходження, податок на додану вартість.

На сьогоднішній день, податки відіграють важливу роль у формуванні доходів Державного бюджету України. Одним із основних бюджетоутворюючих податків виступає податок на додану вартість (далі – ПДВ). Вперше він був ведений у Франції в 1954 р. економістом М. Лоре. Дещо пізніше, ПДВ набув поширення в багатьох інших країнах світу. Проте, у деяких країнах, до сих пір не запроваджено вище зазначений податок (Австрія, Швейцарія, США) [3].

Дослідження ролі податку на додану вартість у формуванні доходів державного бюджету України, ставало предметом дослідження у працях багатьох науковців, зокрема: О. Оксенюка [2], В. Кальчевського [3], П. Кулика [4] та ін. Проте, зазначена тема і надалі залишається актуальною та потребує подальших досліджень, як з теоретичної, так і з практичної точок зору.

ПДВ – це непрямий податок, який включається в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець (податковий агент) [1]. Частка ПДВ у загальній структурі податкових надходжень до Державного бюджету

України з кожним роком збільшується та станом на 2015 р. становила 48,6% (рис. 1).

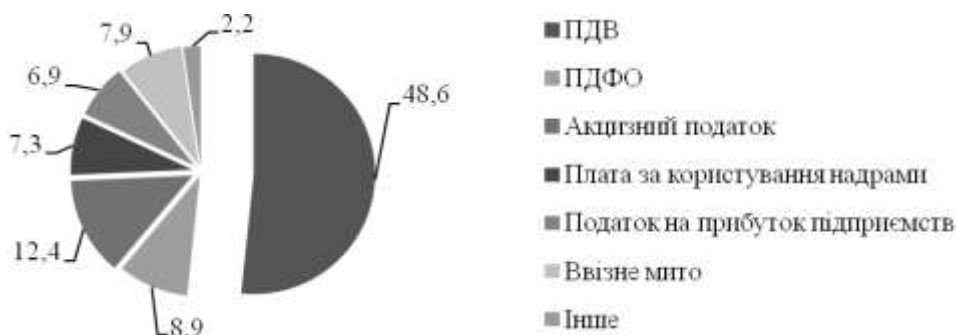

Рисунок 1. Структура податкових надходжень до Державного бюджету України у 2015 р., %

Джерело: побудовано автором з використанням матеріалів [2]

На сьогоднішній день, ПДВ застосовується у багатьох країнах світу. Оскільки, наявність зазначеного податку є однією із обов’язкових умов вступу країн до Європейського Союзу. З метою поповнення державного бюджету, ПДВ було введено і в Україні. На початку 90-х років його ставка складала 28%, але на сьогоднішній день її зменшено до 20% [3].

У 2015 р. доходи від ПДВ до Державного бюджету України становили 246 858 млн.грн., що на 30,4% перевищило аналогічний показник попереднього року. Динаміку надходжень ПДВ протягом 2006-2015 рр. відобразимо на рис. 2.

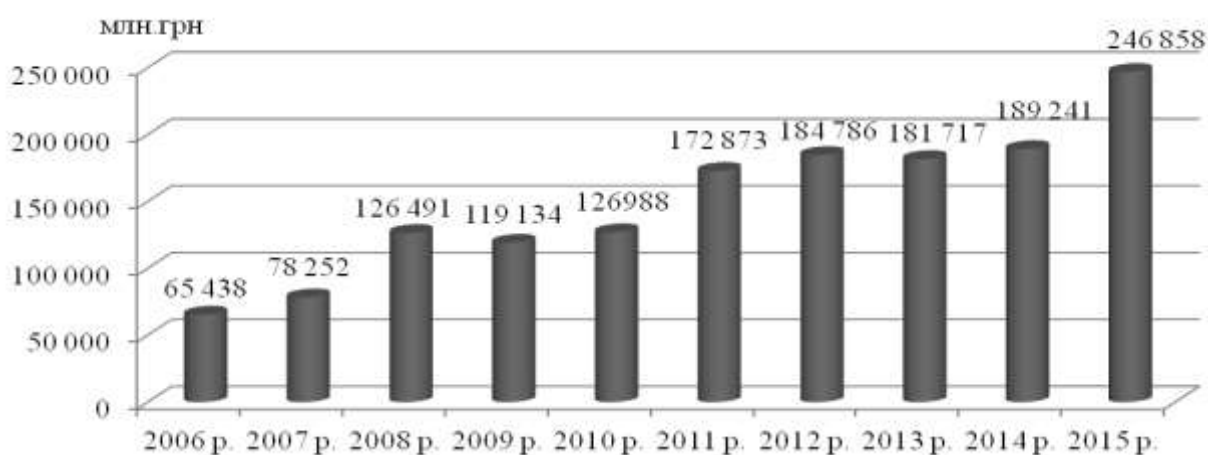

Рисунок 2. Динаміка надходжень ПДВ до Державного бюджету України, 2006-2015 рр, млн. грн.

Джерело: побудовано автором з використанням матеріалів [2]

Варто відмітити, що ПДВ має як свої переваги так і недоліки. Зокрема, одним із переваг є те, що зазначений податок має високу фіскальну ефективність, займає лівову частку у податкових надходженнях до Державного бюджету України. Проте, поряд з цим, вище зазначений податок впливає на загальний рівень цін, що значно впливає на діяльність суб’єктів господарювання.

Отже, можемо зробити висновок, що роль ПДВ як фіскального засобу в доходах Державного бюджету України є визначальною. Ця форма оподаткування є одним із основних джерел формування державних доходів. Проте, ПДВ не приносить такого ж ефективного результату платникам податку, як державі. Виступаючи податком на кінцеве споживання він, за доволі високої ставки і стрімкої інфляції, стає одним із факторів, що стримують розвиток виробництва, тощо.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Дата останнього доступу: 01.10.2016 р. - Назва з екрану.
2. Ціна держави. Бюджет України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cost.ua/budget/revenue/>. - Дата останнього доступу: 01.10.2016 р. – Назва з екрану.
3. Оксенюк О.І. Роль податку на додану вартість у формуванні доходів державного бюджету України / О. І. Оксенюк // Інноваційна економіка. – № 1. – 2013. – С. 253-258.
4. Кальчевський В. В. Роль податку на додану вартість у формуванні доходів державного бюджету України [Електронний ресурс] / В. В. Кальчевський // Режим доступу : http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/9389/1/Кальчевський_V.pdf. – Дата останнього доступу: 01.10.2016 р. – Назва з екрану.
5. Кулик П. Л. ПДВ у проекті податкового кодексу: оцінка фіскального потенціалу / П. Л. Кулик // Економічні науки. Серія “Облік і фінанси”. – 2010. – № 7 (25). – Ч. 4. – С. 53-58.

J. Shcherbina, A. Mankuta. The value added tax and its role in the formation of revenues of the state budget of Ukraine.

Summary

In the abstract the essence of the category “value added tax”, which is defined as an indirect tax included in the price of goods, works and services. Defines the role of the above mentioned tax revenues of the State budget of Ukraine.

Key words: taxes, State budget of Ukraine, tax revenues, value added tax.